

Akker, Sieger van den Dierenarts, hoogleraar in de ziektekundige ontleedkunde en de ziektekundige weefselleer (1962-1972)..

(11 juli 1906 te Siegerswoude (gem. Opsterland) –11 januari 1993 te Heerhugowaard)

Zoon van Jan van den Akker, hoofd der school, en Aantje Bosma.

Gehuwd te Leeuwarderadeel op 25 september 1933 met Wytke Magdalena de Jong, uit welk huwelijk twee zonen en een dochter werden geboren.

Opleiding

Na de middelbare school (Rijks-HBS) te Heerenveen volgde hij de diergeneeskundige studie aan de Veeartsenijkundige Faculteit te Utrecht (1923-1928).

Loopbaan

Hij begon kort na zijn afstuderen zijn carrière aan de Veeartsenijkundige Faculteit als assistent in de Kliniek voor Verloskunde en Buitenpraktijk (1929). Hierna was hij achtereenvolgens werkzaam als praktiserend dierenarts in Beek (1930) en als keuringsdierenarts bij de Openbare Slachthuizen in Breda (1931) en Groningen (1932-1948), in laatstgenoemde plaats vanaf 1946 als adjunct-directeur. Per 1 oktober 1948 trad hij als wetenschappelijk hoofdamtenaar in dienst bij het Pathologisch Instituut van de Faculteit der Diergeneeskunde, gevolgd door een aanstelling als hoofdamtenaar A in 1958. Met ingang van 1 februari 1962 werd hij, als opvolger van J.H. ten Thije, benoemd tot hoogleraar. Hij aanvaardde zijn leeropdracht met een oratie over “De ziektekundige ontleedkunde in de diergeneeskunde”.

Verdiensten

De verdere uitbouw van de veterinaire pathologie in Nederland, waarvan de basis door Markus en Schornagel was gelegd, is vooral het werk geweest van Van den Akker.

Reeds gedurende zijn vleeskeuringsperiode had hij grote belangstelling getoond voor de pathologische anatomie. Hij was op dit gebied grotendeels autodidact, die zich ontwikkelde tot een breed georiënteerd patholoog-anatoom met een gezagvolle positie als veterinair patholoog. Daarbij had de pathologie van het centrale zenuwstelsel zijn speciale belangstelling, op welk gebied zijn deskundigheid internationaal werd erkend.

Zijn grootste verdienste betreft een zorgvuldige opbouw van een gekwalificeerde staf van wetenschappelijke medewerkers, waarvan het aantal van drie in 1962 door hem werd uitgebreid naar twaalf in 1972. Voor de vele door hem opgeleide pathologen was hij een geweldige leermeester, deskundig, kritisch, beschouwend, streng en stimulerend. Volgens hem diende de kennis van dierziekten in eerste instantie te worden vergaard in de sectiezaal, waarbij hij streefde naar een zo hoog mogelijke kwaliteit die niet mocht lijden onder een teveel aan routine-diagnostiek. Hierbij paste zijn in 1965 genomen maatregel om de inzending van materiaal van buiten de faculteit te beperken, hetgeen hem door de practici niet in dank werd afgenomen. Tevens voerde hij de toen voor de veterinaire pathologie in Europa unieke orgaanspecialisatie in, die de basis vormde voor de toenemende kwaliteit van de patiëntenzorg, de participatie van zijn instituut in het nieuwe onderwijsvak pathofysiologie en het meer fundamentele orgaangebonden onderzoek. Bij zijn afscheid in 1972 waren voor alle orgaansystemen gespecialiseerde medewerk(st)ers aangesteld. Daarnaast stimuleerde hij ook specialisatie naar huisdiersoort, wat tot stand kwam voor hond, kat, schaap en varken.

Ook de kwaliteit van het onderwijs, dat zijn grote belangstelling had, werd door hem verbeterd zowel wat betreft vormgeving als inpassing in het curriculum. Zo gebruikte hij bij het college

behalve museumpreparaten geleidelijk aan ook meer kleurendiaposities, waarbij geput kon worden uit een door zijn toedoen sterk uitbreidende collectie. Bestond deze verzameling bij zijn aantreden als hoogleraar uit enkele honderdtallen, in 1972 was hun aantal uitgegroeid tot ongeveer 15.000 exemplaren. Deze collectie vormde ook de basis voor de twee later verschenen "Colour Atlases". Daarnaast wijzigde hij de massale pathologisch- anatomische demonstraties in de modernere en nog steeds gangbare vorm van demonstraties aan kleine groepen studenten, waartoe tot zijn spijt wel het prachtige amfiteater moest worden verbouwd tot een minder mooie, maar aangepaste demonstratiezaal. Tenslotte werd op zijn initiatief, vanwege de kwaliteitsverbetering van het doctorale onderwijs en een intensievere begeleiding, de lengte van het co-assistentenschap pathologie geleidelijk teruggebracht van vier naar twee weken. Onder zijn leiding kwam naast het patiëntgebonden onderzoek ook het meer fundamentele orgaangebonden onderzoek op gang, hetgeen mede mogelijk werd door een uitbreiding van de tot dan gangbare histologische laboratoriumtechnieken met die voor enzymhistochemisch en electronenmicroscopisch onderzoek. Hierbij werd de descriptief-morfologische benadering van ziekteprocessen verdiept en aangevuld met functioneel-analyserende methoden. De belangrijkste door hem geïnitieerde onderzoekprojecten zijn: witte diarree bij biggen, placenta-pathologie, perinatale sterfte bij hond en kat, en congenitale hartafwijkingen. Het onderzoek naar de oorzaak en pathogenese van witte diarree bij biggen resulteerde in 1972 in het enige door hem begeleide proefschrift van een medewerker, die later zijn opvolger werd. Het typeert de persoon van Van den Akker dat hij bij de ingang van zijn emeritaat officieel afscheid nam in de sectiezaal, zijn voornaamste werkplek. Hij was een sterke, non-conformistische en humane persoonlijkheid met een brede maatschappelijke en culturele belangstelling.

Publikaties

Overzichten in:

Gaag, I. van der and Mouwen, J.M.V.M. History and Bibliography of the Institute of Veterinary Pathology. Elinkwijk, Utrecht, 1984. p. 68-75.

Mathijssen, A. Publications and dissertations from the Veterinary College, later on the Faculty of Veterinary Medicine in the period 1921-1971, Utrecht University Library, Utrecht, 1981. p. 143, 179-183, 231, 259.

Biografie

Mouwen, J.M.V.M. Het Pathologisch Instituut. In: Offringa, C., e.a.. Van Gildestein naar Uithof, 150 jaar diergeneeskundig onderwijs in Utrecht, deel II, Rijksuniversiteit te Utrecht, Faculteit der Diergeneeskunde, Utrecht, 1981 p. 303-316.

Mouwen, J.M.V.M. and Zwart, P. The history of the Institute of Veterinary Pathology. In: Gaag, I. van der and Mouwen, J.M.V.M.. History and bibliography of the Institute of Veterinary Pathology. Elinkwijk, Utrecht, 1984. p. 7-36.

Mouwen, J.M.V.M., Gaag, I. van der en Dijk, J.E. van. In memoriam S. van den Akker. Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 118: 533-534, 1993.

Interview met prof. J.H. ten Thije. In: Herinneringen van de oud-hoogleraren Beijers, Ten Thije en Seekles. Utrecht, 1999. p. 41, 51. (Veterinair Historisch Genootschap, Cahier 3).

(J.M.V.M. Mouwen)